

RODINA AŠKOLA

ČASOPIS PRO VŠECHNY RODIČE A UČITELE

číslo 2
únor 2020
ročník LXVII
cena 49 Kč

Z deníku
začínající
učitelky

Dva jazyky
v jedné
hodině

Dítě u plotny?
Jde to!

ROZVÍJEJTE
ODVAHU!

Jak útočí
civilizace na
smysly dětí

NEGRAMOTNÉ
RODIČOVSTVÍ

A přece se
cvičí!

PUŠŤTE DĚTI
NA PLÁČEK!

NOVÁ
RUBRIKA:
NÁPADY
NA MATEMATIKU

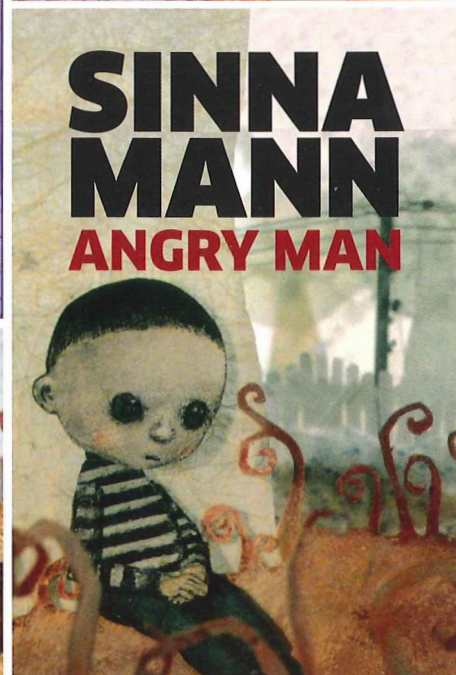
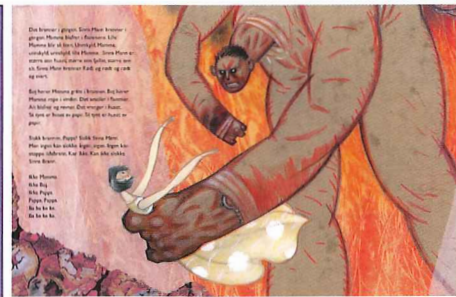
ISSN 0035-7766

0 2

9 770035 776003

www.rodinaaskola.cz

Sekvence z animovaného filmu Zuřivec

Zuřivec pomáhá s domácím násilím

„Drahý králi! Táta nás bije. Je to moje vina? S pozdravem, Bój.“ Tento dotaz malého chlapce adresovaný norskému králi dal vzniknout animovanému filmu Sinna Mann (Zuřivec), natočenému na základě vyprávění dětí, které zažily domácí násilí.

TEXT: ŠÁRKA KUBCOVÁ

Na počátku příběhu stojí nešťastný malý chlapec Bój a šťastná náhoda v podobě jeho setkání s terapeutem Æivindem Aschjemem z Alternativ til Vold (Alternativa násilí). Tento psycholog terapeuticky pracoval se skupinou dětí, jež zažily domácí násilí, a za to, co se doma stalo, cítily vinu. Jedno z dětí se terapeuta zeptalo, zda o tom všem, co se u nich doma děje a že je otec bije, ví pan král. Æivind odpo-

věděl, že neví, ale mohou mu to říct. A tak společně napsali norskému králi Haraldovi V. dopis.

Král na základě tohoto dopisu pozval všechny děti k sobě na audienci, vyslechl si pečlivě jejich příběhy a poté je ujistil, že to, co se u nich doma děje, zcela jistě není jejich vina. Příběh pak literárně zpracovala Gro Dahleová, jejíž kniha Zuřivec se stala předlohou pro natočení stejnojmenného filmu.

O čem pojednává?

Jako zlatá rybka

Je zásadní, aby dětem bylo jasné, že film Zuřivec není běžná pohádka! Už úvodní scéna dává tušit, že příběh bude vážný. Film od počátku popisuje hlavní téma, tedy násilí, a ukazuje, jak Bój prožívá nevyzpytatelnost otce a nepředvídatelnost jeho zlostných výbuchů. Vykrešluje to další sekvence, kdy Bój chodí kolem tatínka po špičkách a snaží se odhadnout, jakou náladu asi má. Maminka pečlivě prostrá stůl, ale je nervózní, jako by něco bylo ve vzduchu. V očekávání čehosi zlého zavírá okna, aby nebylo vidět dovnitř domu. Otec sedí na křesle a rytmicky zarývá nehty do opěradel křesla. Vidíme, jak se postupně mění v zuřivce. Maminka chce Bóje ochránit a posílá ho rychle do pokojíčku. Bój slyší skrze

zavřené dveře, jak tatínek křičí a bije maminku, která nařiká. Je schovaný pod peřinou, bojí se a situaci nechápe. Snaží se najít vysvětlení, proč se jim tak hrozná věc děje, a klade vinu sobě. Slibuje, že se bude více snažit doma pomáhat, že nebude rušit...

Třetí kapitola zobrazuje typickou scénu, kdy je agresor po záchvatu vyčerpaný. Bój slyší, že situace se uklidnila, a vchází do obývacího pokoje, kde sedí plačící otec, který slibuje, že už nikdy nic takového neudělá. Matka otce utěšuje a ošetřuje ho, ač je sama zraněná. Ale přežila. Před Bójem otce omlouvá. Jenže chlapec si uvědomuje, že by maminka také nemusela přežít, stejně jako zlatá rybka, jejíž akvárium otec při záchvatu vzteku rozbil a ona na zemi uhynula.

Čtvrtá část zachycuje opět typickou reakci agresora. Otec přichází druhý den domů elegantně oblečen, jako by se nic nestalo, a s kupou dárků, aby si tak získal odpuštění. Bój však dárky nedokáže přijmout. Má z otce strach a utíká ven, aby neomdlel z toho všeho tlaku, ze strachu, který cítí. Usedá na trávu a dívá se zvenku na jejich dům, který je z tohoto pohledu zdánlivě stejný jako všechny ostatní. Vzápětí ho oslovuje stará paní, která vedle na zahradě zalévá záhon. Ptá se, zda je vše v pořádku. Hoch se jí zdá smutný, nereaguje na její snahy ho rozesmát. Chlapec odpovídá, že je vše v pořádku.

Najednou k němu přibíhá jeho psí kamarád, který nese obálku a tužku a povzbuzuje Bóje, aby o tom, co se mu děje, napsal, a nejlépe samotnému norskému králi. Bój tak činí, ale trápí ho, že prozradil velké tajemství. V páté části přijíždí norský král na popud Bójova dopisu k němu domů. Děkuje Bójovi za jeho statečnost a chválí ho, že si tak strašné tajemství nenechal pro sebe, že poslechl svou intuici, která mu říkala, že u něj doma není vše v pořádku.

Příběh malého chlapce Bóje, o němž film Zuřivec vypráví, může dodat odvahu dětem, které samy zažívají podobné trauma. Jsou tajemství, která nesmějí zůstat utajená!

Tah králem

V další sekvenci král přikáže otci, aby si klekl a Bójovi se za své chování omluvil. Král je i pro otce velkou autoritou a zmenšuje se před ním tak, že je menší než Bój. Král ví, že mají-li být Bój a jeho maminka v bezpečí, musí se tatínek na nějakou dobu odstěhovat k němu na zámek, aby poznal sám sebe a zuřivce, kterého má v sobě. To mu pomůže stát se šťastným a jistějším mužem. V poslední části je vyobrazena nedělní návštěva Bóje u tatínka v zámecké zahradě, kde společně pouštějí draka a smějí se. Drak však uvízne mezi větvemi stromu a roztrhne se. Bój se lekne, že se tatínek opět rozzuří, ale ten se za dobu pobytu na králově zámku mnohé naučil a už nezačíná zuřit. Naopak, vyleze pro draka na strom a spraví ho. Bój se po dlouhé době odváží být u tatínka v náručí.

Ale čas návštěvy vypršel. Bóje přišla vyzvednout maminka, která za tatínkem do zahrady nešla. Tatínek Bójovi děkuje za návštěvu, a když ho vyprovází, vidí v bráně také maminku, které podává květinu. Ta však již s Bójem odchází a nevidí ho. Král tatínka zadržuje, aby nevyběhl ze zámku za nimi, a vlídně ho odvádí zpět do zahrady, kde se musí ještě mnohému naučit, aby zuřivce zvládl. Konec je tedy otevřený, a to zcela záměrně. U této problematiky nemůžeme totiž nikdy zaručit, jak celý příběh nakonec doopravdy dopadne.

Příběh o Bójovi je skutečný. Některé příběhy, které se dennodenně odehrávají, nejsou tak smutné, některé naopak smutnější a mnohem horší. Je však zcela jisté, že takové tajemství nesmí zůstat utajeno. A stejně tak je jisté, že i vy tyto příběhy můžete ovlivnit tím, když nebudete lhostejní k tomu, co vidíte, slyšíte, tušíte...

Odhalená tajemství

Film Zuřivec je určen především učitelům, lékařům, psychologům, psychoterapeutům, sociálním pracovníkům a dalším odborníkům, kteří pracují s dětmi a mohou být prvními osobami, které následky domácího násilí mají šanci na dětech včas rozpoznat a pomoci jim. Ale jeho naléhavé poselství je určeno všem lidem – a zvláště dětem.

K filmu je přiložena metodika a náměty na práci s dětmi a také metodická doporučení, kterých je třeba se držet,

S ohledem na vyobrazení násilných, značně působivých scén se film doporučuje promítat dětem až od páté třídy.

aby film místo pomoci nezpůsobil dětem naopak trauma. S ohledem na vyobrazení násilných, značně působivých scén se film doporučuje promítat dětem až od páté třídy.

Zuřivec obsahuje emočně intenzivní scény, a je proto bezpodmínečné, aby po jeho zhlédnutí nastal prostor pro diskusi o tom, co se ve filmu dělo. Doporučuje se, aby školy, které chtějí film promítat dětem, úzce spolupracovaly s dalšími odborníky. Pro inspiraci uvádíme, že v Norsku se podobný koncept prováděl i v mateřských školách s pětiletými dětmi. Pedagogové s dětmi četli knihu po jednotlivých kapitolách a děj jim vysvětlovali. Při práci s mladšími dětmi je důležité jim hned na počátku říci, že příběh skončí šťastně, že vše dopadne dobře.

Pro školení programu Zuřivec má v České republice akreditaci mimo jiné nezisková organizace NOMIA z Hradce Králové. NOMIA prošla kompletním školením, jehož první část proběhla ve spolupráci s norskou organizací Alternativ til Vold v Praze a druhá část v norském Oslu. Program má akreditaci ministerstva školství. Absolventi obdrží po jeho úspěšném zakončení certifikát, na jehož základě získají přístup ke stažení filmu a budou moci využívat Zuřivce k edukačním aktivitám a prevenci domácího násilí.

Film Zuřivec je cenný příspěvek jak pro osvětu dětí, tak dospělých. Děti, které žijí v rodinách, kde se odehrává násilí, jsou často odkázány samy na sebe. Potřebují proto podporu kamarádů a zejména dospělých ze svého okolí, aby prolomily mlčení, aby jim někdo mohl pomoci. A k tomu může dětem dodat odvahu příběh malého chlapce Bóje, o němž film Zuřivec vypráví.

Pokud jste se dostali do tíživé životní situace či víte o někom, kdo se v ní nachází, neostýchejte se na NOMII či jakoukoliv jinou organizaci včas obrátit. Jsou tajemství, která nesmějí zůstat utajená!